

Jací vlastně jsou

Pes ovšem nikdy nenapadne člověka bez příčiny. Nemá smysl se jich bát. Na cizí psy však nesahejme a respektujeme jeden druhého. Je to stejné, jako když potkáme na ulici cizího člověka - také se k němu hned nevrhneme a nezačneme ho hladit.

NEAPOLSKÝ MASTIN

Toto plemeno je velmi staré, s historií sahající až do doby říše římské. Jeho předci byli římský molossové, přičemž označení „moloss“ má původ v italském slově molósse, které se používá k obecnému označení dogovitého psa. A myslím si, že je to poměrně trefné, protože persona neapolského mastina je opravdu nepřehlédnutelná. Ono 50 kg (u feny) a 80 kg (v případě psa) už pozornost upoutá. Neapolský mastin byl poprvé představený na výstavě v roce 1946 a za jeho „otce“ můžeme považovat

malíře Piero Scanziani, který nejenže neapolské mastiny choval, ale sestavil také jeho první standard.

Snad už z prvního pohledu by mohlo být patrné, že neapolský mastin je plemeno veskrze klidné a rozvážené, jež je oddáno rodině. K cizím lidem je rezervovaný a svěřený prostor hlídá velice spolehlivě. Výchova tohoto drobečka musí však být bezpodmínečně vedena velice důsledně. Jedině tak se lze alespoň částečně přiblížit ideálu, kterým je ovladatelný pes za každých okolností a v každé situaci. Možná se vám to zdá zbytečné - poněkud ustaraný výraz, možná až smutný - takový pes přece nemůže „zlobit“. Omyl - opak je pravdou. Rozhodne-li se neposlušchat deset kilo jezevčíka, není to příliš neřešitelný problém. Mastinových osmdesát kilogramů už problémem je. Než do nich však doroste, musí dostávat opravdu kvalitní potravu, vyváženou zejména

Zvýšený, a dalo by se říci, že jednostranný zájem médií (a nejen našich) o některá plemena psů, rozpoutal doslova hon na „psí čarodějnice“. Jenže jací jsou skutečně ti psi, kteří dostali nejen nepřesný, ale doslova zavádějící přídomek - bojovní? Představujeme vám několik náhodně vybraných plemen, jejichž vizáž může v některých lidech vyvolávat obavy. Ostatně, krátká nosní partie dodává některým i nich výraz jisté sveřeposti.

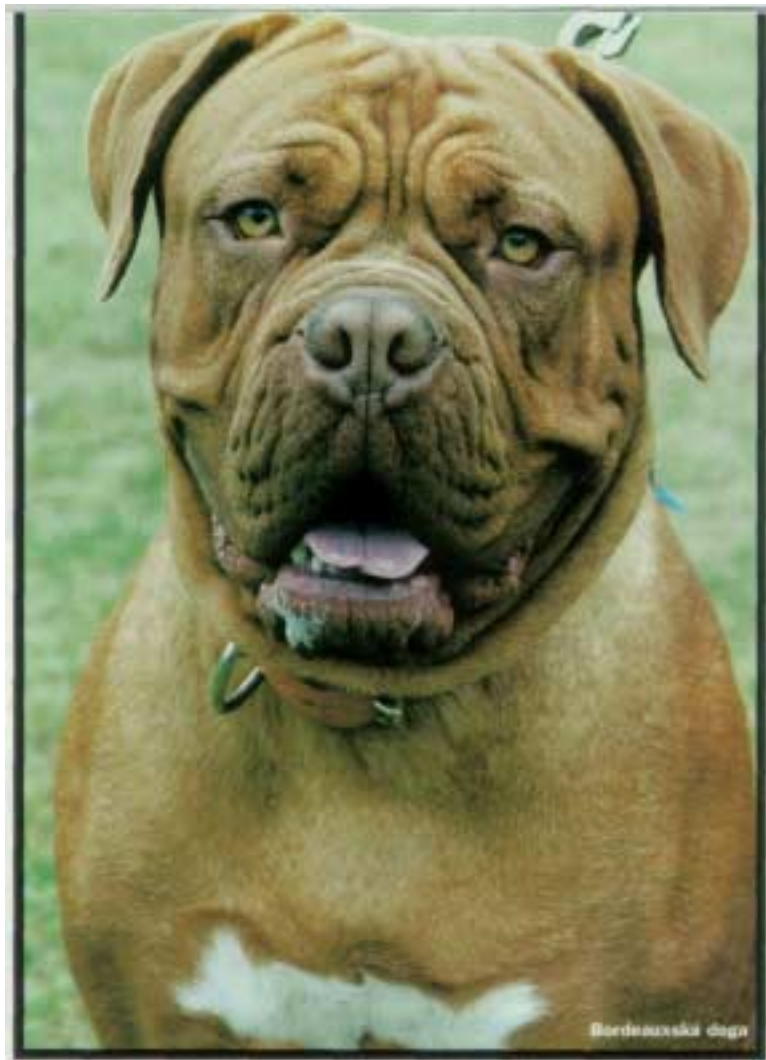

z hlediska vitaminů a minerálů. Krátká srst neapolského mastina rovněž nedovoluje, aby bylo toto plemeno drženo stabilně v kotci. Zalíbení v něm před lety našel například kreslíř a humorista Jiří Winter-Neprakta. Jste-li z něj nadšeni i vy, pořídte si nejdříve pár knížek a poraďte se s chovatelem. Skutečně to není plemeno pro každého.

BORDEAUXSKÁ DOGA

Při pohledu na štěně bordeauxské dogy lze jen stěží připustit, že by v dospělosti mohlo vyvolávat strach a obavy. A přece bylo vyvolávání strachu prapůvodním posláním těchto psů. V zemi svého původu - ve Francii - byly bordeauxské dogy cvičené jako policejní psi, kteří se výborně osvědčili při stíhání vojenských zběhů, dezertujících z Cizinecké legie v Alžiru, stejně tak jako prchajících vězňů. Jejich tělesná stavba k tomu dávala vynikající předpoklady. Nejen 60 cm v kohoutku, ale i poněkud předsunutá spodní čelist a věčně vrásčité čelo budí už na první pohled respekt. Snad jen ty oči, až sametově měkké, připouštějí, že to nebude s tou zlobou tak horké. Práh „trpělivosti“ má toto plemeno posazený mimořádně vysoko. Jako by si byla vědoma své síly, necítí bordeauxská doga potřebu sobě ani svému okolí cokoli dokazovat.

Ty z vás, kteří právě okouzleně vydechli a přejí si bordeauxskou dogu vlastnit, musím upozornit na zásadní podmínku, kterou musí její budoucí majitel splňovat. Musí mít dostatek financí. Zdaleka tím nemyslíme jenom nákup štěněte. To je, upřímně řečeno, v celém životě psa ten nejmenší výdaj.

francouzského buldočka pořizovala spíše šlechta, protože jeho cena byla dosti vysoká. Po roce 1910 můžeme však hovořit o nebývalém růstu popularity také ve středních vrstvách obyvatelstva, a tato popularita více méně přetrvává dodnes. A není divu,

Plemena psů a vášně emocí

Bordeauxské dogy jsou velice náročné na výživu. Zejména v období růstu nemůžeme štěně šidit. Jakékoliv podceňování kvality krmiva se nám v dospělosti bordeauxské dogy vymstí a náklady na sjednání nápravy (lze-li vůbec) jsou nesrovnatelně vyšší, to mi věřte.

FRANCOUZSKÝ BULDOČEK

Francouzský buldoček je zářivým příkladem, jak může být první dojem zavádějící. Posuďte sami - ač „buldoček“, nemá toto plemeno pranic společného s anglickým buldokem. Francouzský buldoček není plemeno původní, ale podepsali se na něm (v tom nejlepší slova smyslu) drobní řemeslníci, vozkové a námezdní dělníci z pařížského předměstí Villette. Z kolika plemen byl vlastně tento nehezký fešák vyšlechtěn, už zjistit nedokážeme. V Čechách si

vždyť jeho kvality dokázali ocenit například Olga Scheinpflugová, Rudolf Deyl starší, režisér Martin Fric a svého času byla majitelkou francouzského buldočka také paní Jiřina Jirásková.

Lze-li o psu říci, že nemá „smysl pro humor“, pak jej právě francouzský buldoček má. Navíc patří mezi velice učenlivá plemena a s jeho vlastnostmi bude spokojen nejen ten, kdo chce psa jenom jako společníka, ale i ti, kteří ocení jeho schopnosti uhlídat byt či svěřený dům.

Případné zájemce o toto plemeno je však třeba upozornit na to, že francouzský buldoček patří mezi plemena tzv. krátkolebá, a je tedy více než ostatní náchylný k přehřátí.

Dlouhé výlety za horkých letních dnů tudíž nepřicházejí v úvahu.

Francouzský buldoček

ANGLICKÝ BULDOK

Možná jste si někdy všimli, že někteří majitelé jsou svým psům vyloženě podobní. Nejen povahově, ale i na první pohled. Jistě neunikl vaší pozornosti před časem vysílaný americký detektivní seriál *Jaké a tluštoch*. Nemohu si pomoci, ale ti dva jakoby si z oka vypadli! Výjimky potvrzují pravidlo - naopak zcela nepodobný byl svému buldokovi Džokovi Karel Havlíček Borovský. Výskyt tohoto plemene u nás tedy spadá minimálně do poloviny 19. století. Vznik plemene v Anglii je však datovaný mnohem dříve. Některé prameny dokonce uvádějí začátek 13. století.

Povaha tohoto nepřehlédnutelného psa je klidná, oddaná, avšak poněkud nezávislá a místy dokonce svěhlavá. Ne nadarmo hovoříme u některých lidí o „buldočí“ povaze, zarputilost anglického buldoka je příslovečná. V zásadě však můžeme hovořit o psu přátelském a dobrosrdečném, který případného nevídaného hosta odradí spíše svou vizáží než agresivním chováním. Zájemce musí u tohoto plemene počítat se zvýšenou péčí o srst, respektive o kůži. Hluboké záhyby na hlavě, pro toto plemeno tak charakteristické, je nutné udržovat stále v čistotě, ale hlavně v suchu. Jedině tak se vyvarujeme kožních nemocí, které jsou velice úporné a jejich léčba je nejen časově, ale i finančně velice nákladná. Stavbou kostry není toto plemeno příliš vhodné pro ty, kteří mají rádi dlouhé túry a žijí takzvaně v poklusu. Anglický buldok dokonale odpovídá Komenského větě: „Veškeré kvaltování toliko pro hovado dobré jest.“

BULTERIÉR

Opravdu nevím, proč lidé přirovnávají bulteriéra k prasátku. Mnohem trefnější přirovnání se nabízí se světově známým kladrubským běloušem. Jediným koněm, který se vyznačuje oním příznačným klabonosem. Prameny o původu bulteriéra hovoří o tom, že na onom klabonosu se částečně podepsalo také křížení s barzojem.

Původ tohoto pozoruhodného plemene však musíme hledat nikoli v Rusku, ale v Anglii. Za jeho tvůrce považujeme Jamese Hinkse z Birminghamu, který se šlechtitelskou činností začal zabývat přibližně v polovině 19. století. První bulteriér byl pak předvedený na výstavě v Londýně v roce 1862 a první

klub chovatelů bulteriérů vznikl o dvacet let později. Obliba bulteriéra se velice rychle rozšířila i mimo kolébku jeho vzniku - tzn. Anglii. Své obdivovatele nacházel v Jižní Africe i v Austrálii, pozadu nezůstaly ani USA a Kanada. Bulteriér patří mezi poněkud rozšířená plemena také u nás. Jeho kvality ocení například ti, kteří chtějí psa nevšedního vzhledu. V povaze tohoto plemene není v žádném případě agresivita ani sklon ke řvavosti. Na druhou stranu je však třeba počítat s tím, že napadený bulteriér se bude bránit se vši důrazností a tvrdostí. Z toho vyplývá nezbytná podmínka pro každého majitele bulteriéra - od samého počátku být při výchově tohoto plemene důsledný a v žádném případě nenechat štěně vyrůstat bez jasně stanovených pravidel vzájemného soužití. Ostatně tento předpoklad se vine jako červená niť celým tímto povídáním. Jistě by nám dal zapravdu i bronzový medailista z loňské olympiády v Sydney boxer Rudolf Kraj, který má bulteriéry dokonce dva.

STAFORDŠÍRSKÝ BULTERIÉR

Aby byl čtenář jaksepatří zmatený, vyskytuje se mezi plemeny ještě je-

den bulteriér, tentokrát však Stafordširský. Za jeho vznik mohou v tom nejlepším slova smyslu dělníci z oceláren v anglickém Staffordshiru. Jejich kříženci buldoka a tzv. starého anglického teriéra (tehdy nazývaného bull-and-terrier) byli známí pod názvem Staffordshire bull-and-terrier dlouho před rokem 1935, kdy bylo toto plemeno uznáno za samostatné. Stafordširský bulteriér má co do povahy s výše uvedeným bulteriérem mnoho společného. Vizáží (jak je ostatně patrné z fotografií) se však liší zásadně. Velice hezky to vyjádřila chovatelka tohoto plemene Ing. Hana Petrusová, když řekla, že Stafordširský bulteriér je spíše karikatura bulteriéra, kterému zcela chybí elegantní a plynulé linie těla. Je spíše hrubě hnětený ze silných kostí a výrazných svalů. Posuďte sami, je-li to skutečně výstižná charakteristika vzhledu tohoto vpravdě pozoruhodného psa.

Při pohledu na stafordširského bulteriéra z anfasu se neubráníme přirovnání, že se díváme na žabu. Jeho široká morda je zárukou nesmírně silného stisku. To mnohdy zjistí ostatní příslušníci téhož plemene. Ty zkrátka rád nemá. Naštěstí se většinou konflikty odehrávají pouze v rovině vzájemných „nadávek“, po krvi svého soupeře Stafordširský bulteriér neprahne. Je však dobré za každou cenu případnému konfliktu předejít. Ostatně, to by měla být zásada všech majitelů jakéhokoliv plemene - konfliktům předcházet. K lidem se chová Stafordširský bulteriér nadměrně přívětivě. Kdo si chce pořá-

dit toto plemeno na ochranu, bude zklamaný. Stafordširský bulteriér vidí ve všech lidech mírumilovné bytosti. Jeho necelých třicet centimetrů výšky je ztělesněním lásky ke člověku a jeho dětem.

AMERICKÝ STAFORDŠIRSKÝ TERIÉR

Toto plemeno je poměrně mladé, alespoň v porovnání s těmi, o které zde představujeme. Také americký Stafordširský teriér má původ v Anglii a jeho předky musíme hledat v křížencích buldoka s teriéry (stejně tak jako u bulteriéra, stafordširského bulteriéra a amerického pitbulteriéra).

Jeho obdivovatelé se rekrutovali z lidí, kteří odešli z Anglie do Ameriky. Psi dovezení z Anglie se proto stali základem pro chov dnešních amerických stafordširských teriérů. Cílem

Americký Pitbulteriér

káže své výjimečné schopnosti i v pachtových pracích a není proto bez zajímavosti, že toto plemeno vlastní i policejní psodvů.

AMERICKÝ PITBULTERIÉR

Opravdu bychom jen stěží hledali plemeno, kolem kterého by bylo tolik zloby, rozhořčení a vášně. Pověst však opravdu nemá nejlepší. Pro svoji neohroženost a obavy budící vzhled si získal ve Spojených státech oblibu zejména u lidí, kteří byli v konfliktu se zákonem (tuto skutečnost bohužel potvrdila i loňská tragédie v Hamburku). Nezřídka vidíme toto plemeno po boku výrostků, kteří si tímto způsobem dodávají sebevědomí. Snad více než kdekoliv jinde platí v tomto případě pořekadlo: Jaký pán, takový krám. V rukou zodpovědného kynologa je tento pes silný, vytrvalý, inteligentní a svého pána nesmírně miluje. O tom, co ze psa vyroste a jak se bude chovat, totiž rozhoduje jen a jen člověk.

Na první pohled je Pitbulteriér od amerického stafordširského bulteriéra k rozeznání poměrně obtížné.

Vzhledem k tomu, že není uznán Mezinárodní kynologickou federací (FCI), nemá platný standard vydaný touto organizací, podle kterého by se řídil chov těchto psů. V naší republice je založený klub chovatelů pitbulteriérů, jehož členové se velice seriózně snaží, aby pověst tohoto plemene netrpěla nesolidními chovateli, kteří by prodávali psy nejspolehlivějšího původu osobám často pochybného charakteru.

chovatelů bylo vytvořit všestranně použitelného, sportovního, temperamentního psa, který v sobě kloubí ušlechtilost s obrovskou silou. A právě na tu je potřeba dávat pozor.

Majitel amerického stafordširského teriéra musí mít značné zkušenosti s výchovou i výcvikem psů. Při špatném nebo neodborném vedení mohou být s tímto plemenem problémy. Pokud však je americký Stafordširský teriér správně veden a majitel se mu maximálně věnuje, je soužití s tímto psem příjemné a vzájemně obohacuje obě strany. Kdo se však nechce věnovat sportovní kynologii, neměl by o tomto plemeni uvažovat. Není to pes na gauč. Potřebuje hodně pohybu. Americký Stafordširský teriér do-